

הטקטיקה והאסטרטגיה במשחקי כדור

הטקטיקה

המונח טקטיקה מתייחס לתוכנית המשמשת במשחק או תחרות והיא חלק הכרחי מהמסגרת הכללית של האסטרטגיה.

אסטרטגיה מתכוונת לאמנות הכללית של התכנון וארגון התוכניות לקבוצה או עבור ספורטאי לעונה שלמה או אפילו יותר מכך

הטקטיקה מתייחסת לארגון התוכניות של קבוצה או ספורטאי למשחק או תחרות בלבד.

מערכת יחסים ואפיונים במשחקי כדור

מוגדרת ע"י
חוקי המשחק

מכוונת למטרה-
לנצח

מאופיינת ע"י
יחסי הכוחות
בין הקבוצות

מושפעת מרמת
השחקנים, תפקודם
האישי והקבוצתי

אסטרטגיה
שימוש בשיטות
ואמצעים טקטיים
בהתאם ליחסי
הכוחות בין הקבוצות
ותנאים שנוצרים.

טקטיקה קבוצתית
שיטות הגנה וצורות
התקפה בהם
משולבים חלק או כל
שחקני הקבוצה

טקטיקה אישית
היכולת להשתמש
בכלים מתאימים
בהתאם למצב
שנוצר במשחק

טכניקה
(מיומנויות)

טקטיקה אישית

**הטקטיקה האישית היא ההשתקפות של הידע
והיכולת הקוגניטיבית ביכולת המשחק.**

הטקטיקה האישית משקפת את הידע בדבר ההקשרים
שבין פעולות מסוימות או תהליכים מסוימים במשחק,
ופירושם של תנועות ומהלכים בודדים המצביעים על
כוונותיו של היריב, הנקלטים בעקבות קשב מכוון.

**הטקטיקה האישית היא פתרון מצבי משחק תוך
שימוש בטכניקה מיטבית**

על מנת להגיע לרמה גבוהה של משחק, יש ללמד
ולשכלל, **כמה שיותר מוקדם**, את היכולת הטקטית
האישית והקבוצתית בתהליך האמון.

**יש לתת עדיפות לאימון הטקטי האישי, מכיוון
שהוא קובע את הרמה של היכולת הקבוצתית.**

האסטרטגיה

בשדה האימון האסטרטגיה היא הרעיון הכללי של ארגון המשחק או התחרות של הקבוצה או של ספורטאי מסוים.

היא מבטאת מאפיינים, פילוסופיה ספציפית או גישה לתחרות, התמודדות מסוימת.

כמו כן היא יכולה לבטא, רעיון מאוד בסיסי המשמש **לתקופת ארוכה של זמן**, לעתים קרובות אורך יותר משלב התחרות.

ההכשרה הטקטית

הכנה טקטית מתייחסת לשיטות וצורות אמון בהרכבים שונים עם דגשים פסיכולוגיים שונים

הכנה זאת תקנה לשחקן את **יכולת המשחק** שלו :
שיטות ודרכי פעולה אפשריות, בפעולות התקפה
והגנה על מנת להגשים את מטרתו בתחרות- לנצח.
הכנות טקטיות מותאמות לענף הספורט ולאוכלוסיית הספורטאים (גיל, רמה).

יכולת הישגית גבוהה מאופיינת על ידי יכולת הספורטאי למצה את יכולתו במשחק, לפחות ב 80% במשחק "קובע".

המשימות של ההכשרה הטקטית

1. ללמוד את **העקרונות הבסיסיים** של טקטיקה בפעולות הגנה ופעולות התקפה בענף הספורט.

2. לבדוק יכולות טכניות – טקטיות של שחקנים מובילים בעולם **ולבדוק רכישת יכולות עצמיות, בהתאם לתכונות אישיות**

3. לחקור את העדפה אסטרטגית - טקטית של יריבים עתידיים (מאמנים) כולל שיטות משחק ואת הפוטנציאל האישי והקבוצתי (ניתוח משחקים רבים).

4. לבדוק את הסביבה המשחקית בכל תחרות

• לפתח אסטרטגיה ושיטת משחק בהגנה ובהתקפה בהתאם ליכולות של היריב.
להשתדל להציב נקודות חזקות של הקבוצה מול נקודות חלשות של היריב.

7. לפתח מודלים אסטרטגים תוך הוצאתם לפועל על ידי שיטות וצורות משחק טקטיות, **בהתבסס על יכולת השחקנים.**

8. ללמוד ולחזור על הדגם באימונים עד שהופך למובנה.

**מודל משחק בסיסי
במשחקי "פלישה"**

מצב המשחק:

הכדור אצלי וברצוני למסור אותו לחבר במצב עדיף.

פעולה מוטורית

כוונה טקטית מתכוונת ליצור מצב עדיף לקבוצה

כשלון הפעולה
הכדור נלקח עימי
שחקני הקבוצה
היריבה

הצלחת הפעולה
המשך ההתקפה כאשר
המוסר ינוע למקום
שישפר את מצב
קבוצתו.

מעבר השחקנים
לעמדות הגנה

רמת הקבוצה
גיל השחקנים

מצב משחק :

הכדור בשליטת שחקן יריב – צריך "להשתלט" עליו

פעולה מוטורית

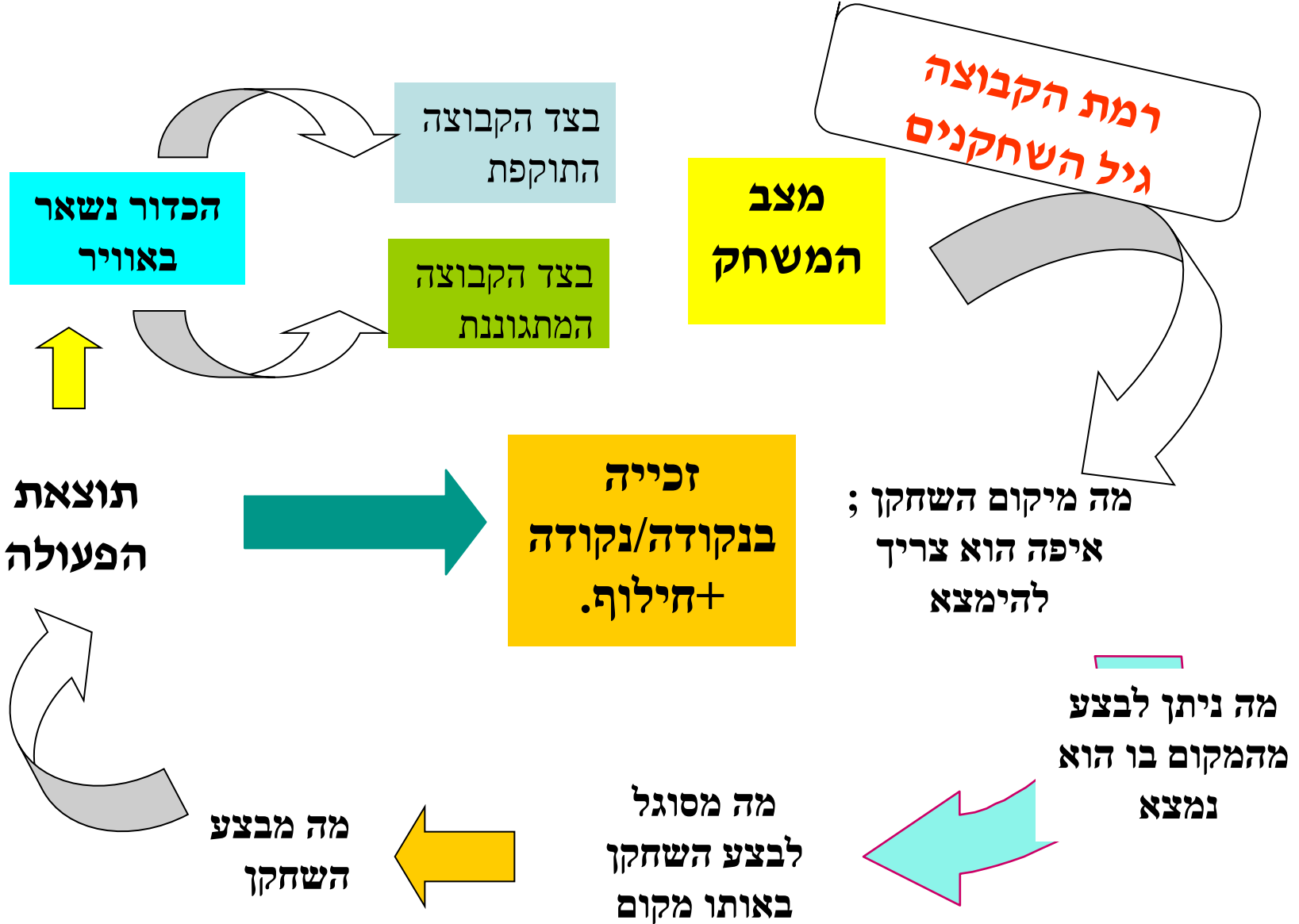
כוונה טקטית:
מה יכולתו ואפשרויותיו
של השחקן התוקף! ?

כשלון פעולת ההגנה
מצב הקבוצה
מחמירו
הקבוצה התוקפת
מפקיע שער/קולעת
סל

הצלחת פעולת ההגנה
הכדור עובר לשליטת
הקבוצה

רמת הקבוצה
גיל השחקנים

מודל המשחק בכדורעף מבחינת פתרון מצבי משחק במשחק מעבר

טקטיקה קבוצתית

איסוף מידע מוקדם על הספורטאי/קבוצה

קביעת אסטרטגיה קבוצתית בתחרות

קביעת אסטרטגיה אישית בתחרות

פעולות ניהול של המאמן

יכולת מנטאלית
כניסה

**יכולת הישגית
בתחילת במשחק**

יכולת פיזית
כניסה

פעולות ניהול של המאמן

מצבי משחק
מתפתחים

יכולת טקטית אישית

קבלת מידע
וקבלת החלטות
במצבים
משתנים

יכולת טכנית
מגוונת

יכולת
מנטאלית

המשך או שינוי בתפקוד
האישי בהתאם למצבי
משחק מתפתחים

יכולת פיזית

שלב 1 : תכנון מוקדם של תוכנית המשחק

שלב זה מקדים את המשחק וכולל **ניתוח הגיוני של הבעיות הטקטיות** שהקבוצה תצטרך להתמודד איתם, בתחרות.

נבחנים **מבחר פתרונות** ראויים לכל בעיה אפשרית בהתאם לידע הטקטי ולמיומנויות הקבוצה.

על בסיס ניתוח מקיף של יכולות הקבוצה שלו ושל הקבוצה היריבה, המאמן יבחר את התוכנית האסטרטגית ואת הטקטיקה המתאימה בהגנה ובהתקפה (כולל שחקנים מתאימים).

בהתאם לתוכנית הכללית של קבוצתו **יבחר המאמן את שחקניו בהרכב הקבוצה.**

שלב 2 :

לתרגל ולבדוק (משחקי אמון, משחקי מבחן) את תוכנית המשחק המתאימה למשחק ולהכין את הספורטאים פסיכולוגית לתחרות.

להכין אלטרנטיבות:

מדויקת ככל שתהיה התוכנית, יכולים להופיע מצבים בלתי צפויים (הכנת היריב, תקלות של הקבוצה, פציעות) .

לכן על **התוכנית להיות גמישה** על מנת לאפשר שינויים קבוצתיים ופתרונות אישיים – ייצרתים של השחקנים .

שלב 3 : יישום תוכנית המשחק ומטרותיה הטקטיות
במשחק

בזמן המשחק או התחרות על הספורטאים לפתור בעיות
באמצעות מגוון של הרגלים ומיומנויות טקטיים
שברשותו

שלב 4: ניתוח יישום תוכנית המשחק

שלב זה של תוכנית המשחק הוא ניתוח היישומים שלו שנעשה ע"ע המאמן בעזרת הספור אטים.

הזמן המתאים לניתוח תלוי בתוצאות המשחק: אם התוצאות היו טובות, על הדיון להתקיים בתחילת האימון הראשון.

לעומת זאת, ניתוח כשלון מ צריך לקרות **יומיים שלושה מאוחר יותר** על מנת שהמבט על הביצוע יהיה יותר מציאותי וביקורתי.

וכמו כן, רצוי לתת זמן החלמה לפצעים פסיכולוגיים.

ניהול תחרות

לפני התחרות

מידע מוקדם
על היריב

שיטות הגנה
צורות התקפה

קביעת אסטרטגיה
בתחרות

שימוש בשחקנים העומדים
לרשות המאמן:
קביעת הרכב/קביעת קוים
קביעת שמירה

אסטרטגיה
בתחרות של היריב

פסקי זמן

החלפת שחקנים

בתחרות

ביצוע טקטי קבוצתי במצבי
משחק מול הביצועים של
היריב, במצבי הגנה ובמצבי
התקפה

מצב חדש

תגובת היריב
שחקנים
מאמן:
החלפת שחקנים
פסקי זמן
החלפת טקטיקה

תגובת הקבוצה
שחקנים
מאמן:
החלפת שחקנים
פסקי זמן
החלפת טקטיקה

מצב חדש

תוצאת התחרות

אחרי התחרות

האסטרטגיה

תנאי לניצחון הוא –

ידיעת עצמך

וידיעת היריב

סון – טזה קובע את המרכיבים לקביעת האסטרטגיה:

- ניתוח המצב
- עלויות המלחמה
- תכנון
- מיקום
- איסוף מידע
- תקשורת
- מנהיגות

פתרון בעיות במצבים

משתנים =

בחירת מבנים טקטיים

הגיוניים מתוך מאגר

שנלמד ותורגל

מינצברג מבחין בין 2 סוגים של אסטרטגיה:

1. אסטרטגיה מתוכננת מראש

2. אסטרטגיית חרום

אסטרטגיית החרום מבוססת על

יכולת לקבל מידע מהסביבה ולקבל

החלטות בהתאם למצב שנוצר, תוך ניצול

אמצעי התקפה/הגנה מתאימים,

העומדים לרשות השחקנים.

התכנון האסטרטגי

התכנון האסטרטגי מתרחש ב3 שלבים:

ניתוח יכולות וצורות
משחק של היריב

1. בניית תוכנית פעולה

2. בניית בסיס ואמצעים לביצוע התוכנית

3. ביצוע הדמיה, משחקי מבחן וביצוע תיקונים

והתאמות

